

4. PRACA: popularne zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza, rynek pracy*

A

4a.mp3 długość nagrania: 12:38

Popularne zawody i związane z nimi czynności

aktor / aktorka	actor / actress	to act (występować na scenie), to perform (wykonywać, np. utwór, wystawiać)
architekt	architect	to design (projektować)
artysta	artist	to paint (malować), to draw (rysować), to sculpt (rzeźbić)
bagażowy	porter	to carry (nosić)
barman/barmanka	barman/barmaid, <i>USA</i> : bartender	to serve (podawać, serwować)
bibliotekarz	librarian	to lend books out to people (wypożyczać książki)

01:01

budowniczy	builder	to build (budować)
celnik	customs officer	to search (szukać), to inspect (przeprowadzać inspekcję) to check (sprawdzać)
chirurg	surgeon	to operate (operować)
dentysta	dentist	to treat (leczyć), to fill (wypełniać, plombować)
doradca finansowy	financial adviser	to advise (doradzać)
dyrygent	conductor	to conduct (dyrygować)
dziennikarz	journalist	to report on (relacjonować), to write on/about... (pisać o...)
fizyk	physicist	to research (prowadzić badania), to observe (obserwować)
fotograf	photographer	to take photos/pictures (robić zdjęcia), to photograph (fotografować)
fryzjer	hairdresser	to cut hair (obcinać włosy), to style hair (modelować włosy)
górnik	miner	to mine (wydobywać), to dig for (kopać)
historyk	historian	to research (prowadzić badania), to document (dokumentować)
hydraulik	plumber	to do the plumbing (zakładać instalację wodno-kanalizacyjną)
informatyk	computer scientist	to program (programować), to develop (rozwijać, udoskonalać)
inżynier	engineer	to design (projektować), to develop (rozwijać, udoskonalać), to test (testować)
kapitan	captain	to command (dowodzić, rozkazywać)
kasjer	cashier	to serve customers (obsługiwać klientów)
kelner / kelnerka	waiter / waitress	to serve customers (obsługiwać klientów)
kierowca	driver	to drive (prowadzić),
kierowca ciężarówki	truck driver/trucker	to deliver (dostarczać)
	lorry driver	
kolejarz	railway worker	to repair (naprawiać)
	USA: railroad worker	

04:29

kowal	blacksmith	to smith (pracować w kuźni), to shoe a horse (podkuwać konia), to make things out of metal (wyrabiać rzeczy z metalu)
kucharz	cook	to cook (gotować)
lekarz	doctor	to treat (leczyć), to prescribe (przepisywać)
listonosz	postman/postwoman	to deliver letters/parcels (dostarczać listy/paczki)
makler	stock broker	to advise <i>someone</i> on (doradzać <i>komuś</i> na temat), to invest in (inwestować w)
malarz	painter	to paint (malować)
marynarz	sailor	to sail (żeglować)
mechanik	mechanic	to repair (naprawiać), to test (testować, sprawdzać), to check (sprawdzać)
minister	minister	to advise (doradzać), to lead (prowadzić), to preach (wygłaszać), to help (pomagać)
modelka	model	to pose (for a photo/a photoshoot) (pozować do zdjęcia)
nauczyciel	teacher	to teach (uczyć)
naukowiec	scientist	to study (studiować, badać), to do research (prowadzić badania), to experiment with (eksperymentować z) to do experiments (robić eksperymenty)
ochroniarz	bodyguard	to protect (chronić)
ogrodnik	gardener	to garden, to do the gardening (pracować w ogrodzie)
opiekunka do dzieci	babysitter	to babysit for <i>someone</i> (opiekować się dzieckiem <i>dla kogoś</i>), to take care of <i>someone</i> (opiekować się <i>kimś</i>), to look after <i>someone</i> (opiekować się <i>kimś</i>)
piekarz	baker	to bake (piec)
pielęgniarka	nurse	to take care of <i>someone</i> (opiekować się <i>kimś</i>), to look after <i>someone</i> (opie-

07:51

pilot	pilot	kować się <i>kimś</i>
piosenkarz	singer	to fly (latać)
pisarz	writer	to sing (śpiewać)
policjant	policeman, <i>potocznie: cop</i>	to write (pisać)
		to police (ochraniać, pilnować porządku, np. podczas imprezy masowej), to patrol (patrolować), to arrest (aresztować), to campaign (prowadzić kampanię)
polityk	politician	to work (pracować)
pracownik biurowy	office worker, white-collar worker	to work (pracować)
pracownik fizyczny	blue-collar worker manual worker	to work (pracować)
prawnik	lawyer	to represent (reprezentować)
przedstawiciel handlowy	sales representative, sales rep	to sell (sprzedawać), to present (prezentować), to give presentations (prezentować)
przewodnik	guide	to guide (oprowadzać), to lead (prowadzić)
psycholog	psychologist	to counsel (doradzać), to treat (leczyć), to advise (doradzać)
rolnik, farmer	farmer	to grow (uprawiać, hodować), to breed (hodować), to plough (orać), <i>USA: to plow</i>
rybak	fisherman	to fish (łowić ryby, wędkować), to go fishing (iść na ryby)
rzeźbiarz	sculptor	to sculpt (rzeźbić)
sekretarka	secretary	to type (pisać na maszynie/ komputerze), to file (przechowywać, segregować), to answer the phone (odbierać telefon)
sędzia	judge	to judge (sędziować, wydawać opinię), to pass sentence (wydawać wyrok)
sprzedawca w sklepie	shop assistant, <i>USA: salesclerk</i>	to sell (sprzedawać), to serve customers (serwować, podawać, obsługiwać klientów)
strażak	fireman, firefighter	to put out fires (gasić pożary), to rescue (ratować)
szef kuchni	chef	to cook (gotować)

materiały pochodzą z książki Tematyczny słownik polsko-angielski, www.enset.pl

11:10

szef firmy/organizacji	chief / boss	to manage (zarządzać), to supervise (nadzorować, pilnować)
śmieciarz	dustman, <i>USA: garbage man</i> refuse collector	to collect refuse (zbierać odpady), to collect rubbish (zbierać śmieci)
taksówkarz	taxi driver, cab driver, cabbie	to drive (prowadzić)
tancerz, tancerka	dancer	to dance (tańczyć)
tłumacz	translator	to translate (tłumaczyć)
trener	coach	to coach (trenować), to train (trenować)
urzędnik	clerk	to file (przechowywać, segregować), to check (sprawdzać), to update (uaktualniać)
weterynarz	vet	to treat (leczyć), to put an animal to sleep (uśpić zwierzę), to put an animal down (uśpić zwierzę)

B

4b.mp3 długość nagrania: 05:22

Warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza.

Dodatkowo na poziomie rozszerzonym: rynek pracy

awans / awansować	promotion / to be promoted, to get promoted to get a promotion
bezrobocie / bezrobotny	unemployment / unemployed
biuro pośrednictwa pracy	employment office, employment agency, job centre
brutto / netto	gross / net
dni robocze	working days, <i>USA: work-days</i>
dni wolne	days off
dniówka (płaca)	daily wage
doświadczenie zawodowe	professional experience
dyrektor, menedżer	director, manager
dyspozycyjność / dyspozycyjny	availability / available
dział	department

www.maturazangielskiego.net

dzień wypłaty	pay day
emeryt / okres emerytalny	pensioner / retirement
emerytura	pension (uwaga! pensja to <i>wage</i> lub <i>salary</i>)
godziny pracy	working hours
kariera (zawodowa) / zrobić karierę	career / to make a career
kierownictwo	management
kwalifikacje / referencje	qualifications / references
miejsce pracy	workplace
możliwość pracy na stałe	temp-to-perm opportunities, full-time opportunity
oferta pracy	job offer
osoba starająca się o pracę	applicant
podanie o pracę	application form
pensja	salary, pay; tygodniówka - wage
podatek / płacić podatki	tax / to pay taxes
podwyżka	rise, pay rise, <i>USA</i> : pay raise
pozwolenie na pracę	work permit
praca (posada) / pracować	job / to work
praca badawcza	research work
praca chałupnicza	home working
praca dorywcza	casual job
praca na pełnym etacie	full-time job
praca na pół etatu	part-time job
praca na zmiany	shift work
praca sezonowa	seasonal work
pracodawca / zatrudniać	employer / to employ
pracoholik / pracoholizm	workaholic / workaholism
pracownik	worker, employee
premia	bonus
redukcje	job cuts
rozmowa kwalifikacyjna	interview
rynek pracy	labour market, job market
strajk / strajkować	strike / to strike, to be on strike
urlop / zwolnienie lekarskie	leave / sick leave
warunki pracy	working conditions
wypadek przy pracy	accident at work
załoga / zespół / praca w zespole	staff / team / teamwork
zasiłek dla bezrobotnych	Jobseeker's Allowance, unemployment benefit
zatrudnienie / zatrudniony	employment / employed

materiały pochodzą z książki Tematyczny słownik polsko-angielski, www.enset.pl

zawód / on jest z zawodu...	profession / he is... by profession
związek zawodowy	trade union
zwolnienie z pracy	dismissal
zysk / osiągać zysk	profit / to make a profit
życiorys	CV, curriculum vitae (patrz: str. 46)

4c.mp3 długość nagrania: 04:44

Przydatne zwroty

być w pracy / iść do pracy	to be at work / to go to work
być bez pracy	to be out of work, to be unemployed
być na urlopie	to be on leave, <i>USA</i> : to be on vacation
być na zasiłku	to be on the dole
być zatrudnionym w...	to be employed in...
być... z zawodu	to be... by profession
dostawać wypłatę	to get paid
harować, ciężko pracować	to slave, to work hard
mieć pełne ręce roboty	to have <i>one's</i> hands full
mieć stałą/tymczasową pracę	to have a permanent/temporary job
mieć własną firmę	to run <i>one's</i> own business, to be self-employed
podpisać kontrakt	to sign a contract
pracować na czarno	to work in the black economy
przejsć na emeryturę	to retire
Przeszedł na emeryturę w...	He retired in...
przekwalifikować się	to retrain
rozmawiać o sprawach zawodowych	<i>potocznie</i> : to talk shop
rzucić pracę	to give up <i>one's</i> job
spóźnić się do pracy	to be late for work
strajkować	to be on strike, to strike
szukać pracy	to look for a job
wziąć 2 dni wolnego	to take 2 days off
Wzemu 2 dni wolnego.	I'll take 2 days off.
wziąć 2 tygodnie urlopu	to take 2 weeks' leave
zabrać się do roboty	to get down to work
zarabiać na życie	to earn a living

zatrudniać / zatrudnienie	to employ / employment
złożyć podanie o pracę	to apply for a job
zostać zwolnionym	to be laid off/to be fired, to get laid off/to get fired
	to be dismissed, to get the sack
zrezygnować z pracy	to resign from <i>one's</i> job, to quit <i>one's</i> job,
	to leave <i>one's</i> job
zwolnić kogoś	to fire <i>sb</i> , to dismiss <i>sb</i> , to let <i>sb</i> go

Gdzie pracujesz?	Where do you work?
Kim chciałbyś zostać?	What would you like to be?
	(Zauważmy: <i>what a nie who</i>)

⬇ 03:22

I help, I assist...	Pomagam...
I coordinate...	Koordynuję...
I deal with...	Zajmuję się...
I design...	Projektuję...
I develop..., I work on...	Opracowuję...
I distribute...	Rozprowadzam...
I do the paperwork.	Zajmuję się robotą papierkową.
I sell...	Sprzedaję...

Curriculum Vitae (USA: Résumé)

➡ **Patrz również:** dialog – rozmowa kwalifikacyjna (4E, str. 48).

Personal information

Name:	Imię i nazwisko:
Date of birth:	Data urodzenia:
Place of residence:	Miejsce zamieszkania:
Telephone:	Telefon:
Nationality:	Narodowość:
Work experience:	Doświadczenie zawodowe:
Education:	Wykształcenie:
Personal skills and competences: (lub Personal skills and abilities)	Osobiste umiejętności i zakres kompetencji:
Additional information:	Dodatkowe informacje:

4d.mp3 długość nagrania: 01:41

Dialog: rozmowa telefoniczna w sprawie pracy

- A: Hello, *Patterson's*. Can I help you?
 B: Oh, hello. May I speak to Ms Patterson, please?
 A: Yes, of course. I'll just get her.
 C: Hello, Sheila Patterson speaking.
 B: Hello, Ms Patterson. My name's Roy Jones. I'm interested in the waitering vacancy you advertised in the *Evening Standard*. Is it still available?
 C: Yes, it's still available. Can you tell me a little about yourself, Roy?
 B: Well, I'm twenty-four years old and I've already had a lot of experience of doing bar work.
 C: Okay, can you tell me more about your experience?
 B: Yes, sure. I've worked at the bar in my local pub part-time for the past three years.
 C: I see. Do you serve food and hot drinks at the pub?
 B: Oh yes, a lot of customers have lunch at our pub, so I serve tables too.
 C: Okay, that sounds good.
 B: Sorry, I'd like to know what the hours are.
 C: We're open every day from 11 am to 11pm except Sundays. You would have to work every day from 11 till 5:30 or from 5:30 till 11.
 B: What's the hourly rate of pay?
 C: It's 12 pounds an hour.
 B: That's great!
 C: Good. Can you come for a chat on Monday morning?
 B: Yes, that sounds fine! What time should I come?
 C: How about 9:30?
 B: Yes, that's great. Can you give me the address, please?
 C: It's 11 Grovner Road.
 B: Okay, I'll be there on Monday at 9:30.
 C: Okay, see you then. Bye!
 B: Bye!

Tłumaczenie

- A: Halo, *Patterson's*. W czym mogę pomóc?
 B: Och, halo. Czy mogę rozmawiać z panią Patterson?
 A: Tak, oczywiście. Już proszę.

C: Halo, mówi Sheila Patterson.
 B: Halo, pani Patterson. Mówi Roy Jones. Jestem zainteresowany pracą na stanowisku kelnera. Oferta pracy ukazała się w *Evening Standard*. Czy oferta jest jeszcze aktualna?
 C: Tak, jest aktualna. Czy może mi pan coś o sobie powiedzieć?
 B: Mam dwadzieścia cztery lata i już mam duże doświadczenie jeśli chodzi o pracę w barze.
 C: Dobrze, czy może mi pan powiedzieć coś więcej o swoim doświadczeniu?
 B: Tak, oczywiście. Pracuję przy ladzie w osiedlowym pubie, na pół etatu, od trzech lat.
 C: Rozumiem. Czy w pubie podaje pan jedzenie i ciepłe napoje?
 B: Tak, wielu klientów je lunch w naszym pubie, więc również podaję do stołu.
 C: Dobrze.
 B: Przepraszam, chciałbym wiedzieć w jakich godzinach jest otwarty państwa pub.
 C: Mamy otwarte codziennie od 11 rano do 11 wieczorem, z wyjątkiem niedziel. Pan pracowałby codziennie od 11 do 17:30 lub od 17:30 do 23.
 B: Jakie jest wynagrodzenie za godzinę pracy?
 C: 12 funtów za godzinę.
 B: Świetnie!
 C: Czy może pan przyjść na rozmowę w poniedziałek rano?
 B: Tak! O której mam przyjść?
 C: Może być o 9:30?
 B: Tak. Czy może mi pani podać adres?
 C: 11 Grovner Road.
 B: Dobrze, będę w poniedziałek o 9:30.
 C: Do zobaczenia!
 B: Do zobaczenia!

4e.mp3 długość nagrania: 01:18

Dialog: rozmowa kwalifikacyjna (Job Interview)

A: Good morning, can I help you?
 B: Yes, I'm here for an interview with Mr Brown.
 A: Can you give me your name, please?
 B: Yes, of course. Mary Stanley.
 A: I'll just call him to tell him you're here, Ms Stanley. Please take a seat over there.
 materiały pochodzą z książki *Tematyczny słownik polsko-angielski*, www.enstet.pl

B: Thank you.
 C: Hello, I'm Ian Brown. You must be Ms Stanley.
 B: That's right. Pleased to meet you.
 C: Pleased to meet you too, Ms Stanley. Please go in my office and take a seat.
 B: Thank you.
 (...)
 C: Now, I understand you want to work for us as a sales manager.
 B: Yes, that's right.
 C: I read in your CV that you're working as a sales representative for *Readyquick*. If I'm right, you've been there for five years.
 B: That's correct, yes.
 C: Are you successful?
 B: Yes, I am. I'm our company's top sales representative in this area.
 C: Good. What kind of worker are you?
 B: Well, I'm punctual, trustworthy and hardworking.
 C: Great. Why are you looking for a new job?
 B: Well, I want a new challenge, really.
 C: Okay Ms Stanley, we'll call you in a few days.
 B: Great.
 C: Nice to have met you.
 B: Nice to have met you too, Mr Brown. I look forward to getting your call. Goodbye!
 C: Goodbye!

Tłumaczenie

A: Dzień dobry, w czym mogę pomóc?
 B: Przeszłam tutaj na rozmowę kwalifikacyjną z panem Brown'em.
 A: Czy może mi pani podać swoje nazwisko?
 B: Tak, oczywiście. Mary Stanley.
 A: Zadzwoń do niego i powiem że pani już jest, pani Stanley. Proszę tam usiąść.
 B: Dziękuję.
 C: Witam, jestem Ian Brown. Pani jest zapewne panią Stanley.
 B: Zgadza się. Miło mi pana poznać.
 C: Mnie również, pani Stanley. Proszę wejść do mojego biura i usiąść.
 B: Dziękuję.
 (...)
 C: Więc... rozumiem, że chciałaby pani dla nas pracować na stanowisku kierownika sprzedaży.
 B: Zgadza się.

- C: Przeczytałem w pani życiorysie, że pracuje pani obecnie na stanowisku reprezentanta handlowego w firmie *Readyquick*. Jeśli się nie mylę, pracuje pani tam od pięciu lat.
- B: Zgadza się, tak.
- C: Czy ma pani jakieś osiągnięcia?
- B: Tak. Mam najlepsze wyniki sprzedaży w tej okolicy.
- C: Dobrze. Jakie są pani cechy jako pracownika?
- B: Więc, jestem punktualna, godna zaufania i dużo pracuję.
- C: Wspaniale. Dlaczego szuka pani nowej pracy?
- B: Właściwie, to chcę podjąć nowe wyzwanie.
- C: Dobrze pani Stanley, zadzwonimy do pani za kilka dni.
- B: Świetnie.
- C: Miło mi było panią spotkać.
- B: Mnie również, panie Brown. Będę czekała na telefon. Do widzenia!
- C: Do widzenia!